

نمودهای زیبایی در معماری سنتی تکیه تاج الدوله بابل

ناهید پاکزاد^{1*}، مهسا ابراهیم زاده²

عضو هیئت علمی دانشکده فنی و حرفه ای دختران بابل، nahidpakzad@yahoo.com

دانش آموخته دانشکده فنی و حرفه ای دختران بابل، Mahsa.ebrahimi123@gmail.com

چکیده

زیبا شناسی مبحث گسترده ای در معماری است که از سویی در شکل جسمانی خود با مولفه هایی تعریف می شود و نمود هایی از آن را می توان در بنا یافت و از سوی دیگر به ادراک انسانی بستگی دارد. نمودهایی از زیبایی شناسی دینی و سنتی در معماری تکابای تاریخی مازندران جلوه یافته است. این تکایا که اغلب در دوره قاجار ساخته شده اند، در نوع ساختمان و تزیینات به کار برده زیبا و چشمگیرند. از جمله این تکایا تکیه ناشناخته روستای تاج الدوله در اطراف بابل می باشد که با وجود کوچکی حاوی همه اصول زیبایی به کار گرفته در سایر تکابای وسیعتر و باشکوه تر است و می تواند به عنوان الگوی زیبا شناسایی تکابای مازندران مورد بررسی قرار گیرد. هدف از این تحقیق شناسایی نمود های زیبایی شناختی معماری در بنای تکیه تاج الدوله و تاثیرات اندیشه زیبایی شناسی سنتی و دینی در معماری این بنا می باشد. بر این اساس مطالعه میدانی در بنای مورد نظر برای شناخت و معرفی فضاها و عناصر مرتبط با موضوع پژوهش صورت پذیرفت. روش تحقیق در این پژوهش از نوع میدانی می باشد. نتایج حاصله، جلوه های مختلف زیبایی را در نوع ساختمان، فرم قرینه و سنتی آن، اجزای مختلف ساختمان و تزیینات سنتی خاص بنای تکیه نشان می دهد. نوع معماری تکایا که برگرفته از روح معنویت اسلامی است در قالب بهره گیری از مولفه های مواد و مصالح اقلیمی منطقه و با تزیینات خاص فرهنگ و آداب منطقه، کیفیات بصری زیبا و درعین حال آرامش بخش و دلپذیری را به وجود آورده است.

کلمات کلیدی: زیبا شناسی، ساختمان، تزیینات معماری، تکیه تاج الدوله بابل

مقدمه

معماری سنتی ایران در گذشته در هماهنگی کامل با نیازهای فردی و اجتماعی انسان بوده است و متناسب با آب و هوا و اقلیم منطقه، مواد و مصالح بومی منطقه شکل می گرفته است. بناهای بومی مازندران نیز در نوع مواد و مصالح به کار رفته، در استفاده بهینه از منابع و انرژی، در تطابق با شرایط آب و هوایی برای حفظ حرارت مناسب در تابستان و زمستان، در تهیه مناسب برای مقابله با رطوبت و نیز در برآوردن نیازهای روحی و جسمی ساکنان خود، نه تنها با طبیعت اطراف خود سنخیت کامل دارد، بلکه مظهر فرهنگ و باورهای بومی مردمان مازندران از گذشته تاکنون در تکریم و حفظ حرمت طبیعت و پاسداشت آن می باشد. پاکزاد، 9، 1392) با توجه به وجود سه ناحیه آب و هوایی در مازندران سنگ مهم ترین ماده مورد مصرف در منطقه کوهستانی